

Raport
z działalności
agencji zatrudnienia na terenie
województwa podlaskiego
w 2010 roku

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Informacja o agencjach zatrudnienia na podstawie zestawienia zbiorczego z działalności za 2010 rok.....	4
2.1. Pośrednictwo pracy na terenie RP	5
2.3. Agencje pracy tymczasowej	8
2.4 Doradztwo personalne	10
2.5. Agencje poradnictwa zawodowego	11
3. Działalność agencji zatrudnienia – wyniki badania ankietowego	12
3.1. Charakterystyka badanych podmiotów.....	12
3.2. Współpraca z urzędami pracy.....	14
4. Podsumowanie i wnioski.....	17

1. Wstęp

W myśl ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹ instytucjami rynku pracy są nie tylko publiczne służby zatrudnienia i Ochotnicze Hufce Pracy, ale i inne podmioty, m.in. agencje zatrudnienia.

Przedmiotem niniejszego raportu jest analiza funkcjonowania agencji zatrudnienia na terenie województwa podlaskiego w 2010 roku. Agencje zatrudnienia są to niepubliczne jednostki organizacyjne prowadzące działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług w zakresie: pośrednictwa pracy, pośrednictwa do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, poradnictwa zawodowego, doradztwa personalnego oraz pracy tymczasowej. Działalność agencji zatrudnienia jest działalnością regulowaną² i aby legalnie działać, agencja musi uzyskać wpis do rejestru agencji zatrudnienia, prowadzonego przez marszałka województwa właściwego dla siedziby podmiotu. Wpis potwierdzony jest certyfikatem uprawniającym do świadczenia usług. Agencja zatrudnienia w swojej działalności nie może dyskryminować ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, pochodzenie etniczne, narodowość, orientację seksualną, przekonania polityczne i wyznanie, ani ze względu na przynależność związkową osób, dla których poszukuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Niniejszy raport został przygotowany na podstawie rocznej informacji z działalności w 2010 roku, które agencje zatrudnienia funkcjonujące na terenie woj. podlaskiego miały obowiązek złożyć do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku. Zdobyta wiedza dostarczyła ogólnych informacji o podmiotach, m.in. na temat świadczonych usług pośrednictwa pracy na terenie RP, pośrednictwa do pracy za granicą, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego i usług agencji pracy tymczasowej. Przedstawiono rozmieszczenie agencji na terenie województwa. Dokonano też charakterystyki osób poszukujących zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, ze szczególnym uwzględnieniem płci, wieku i reprezentowanych grup zawodowych.

Kolejnym źródłem danych były wyniki przeprowadzonego badania kwestionariuszowego wśród agencji zatrudnienia działających na terenie województwa podlaskiego. Głównym założeniem przedmiotowego badania było uzyskanie szczegółowych danych o działalności agencji zatrudnienia na podlaskim rynku pracy w roku 2010 i poznanie opinii ankietowanych podmiotów na temat współpracy agencji zatrudnienia z publicznymi służbami zatrudnienia w zakresie realizacji polityki rynku pracy. W zagadnieniach badawczych zostały poruszone kwestie oceny dotychczasowej współpracy między tymi podmiotami, jak również przyszłej kooperacji.

Na koniec wyciągnięto wnioski, które są konkluzją całości raportu.

---

¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2004r., Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.), art. 6

² Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.)

2. Informacja o agencjach zatrudnienia na podstawie zestawienia zbiorczego z działalności za 2010 rok³

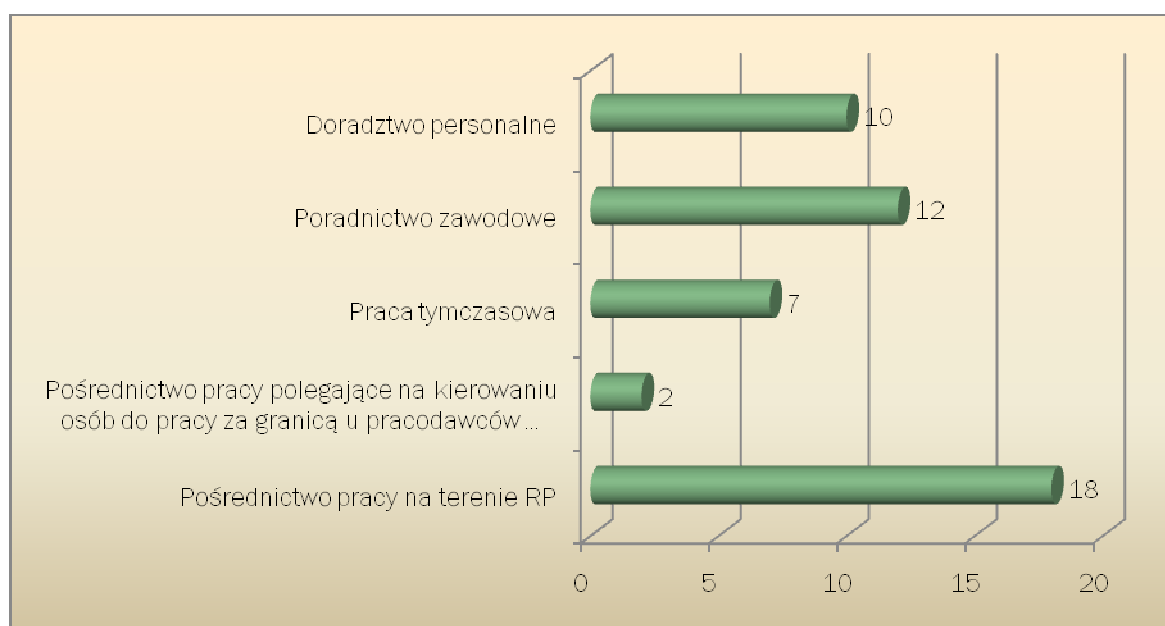
Jak wynika z informacji przesłanych do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku, w końcu 2010 roku działały w województwie podlaskim 34 podmioty posiadające wpis do rejestru agencji zatrudnienia.

Agencje zatrudnienia w woj. podlaskim skupione były głównie w największych miastach województwa: w Białymstoku – 20 agencji, w Suwałkach – 5 agencji oraz w Łomży – 3 agencje. Poza tym 2 agencje funkcjonowały w Augustowie i po 1 w: Bielsku Podlaskim, Grajewie, Michałowie i Radziłowie.

Agencje prowadziły działalność polegającą na świadczeniu jednej, kilku lub wszystkich następujących usług:

- pośrednictwa pracy na terenie RP – usługi świadczyło 18 agencji (53%),
- pośrednictwa do pracy za granicą – 2 agencje (6%),
- agencji pracy tymczasowej – 7 agencji (21%),
- poradnictwa zawodowego – 12 agencji (35%),
- doradztwa personalnego – 10 agencji (29%).

Wykres 1. Zakres działalności w ramach agencji zatrudnienia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zbiorczej WUP

³ <http://www.kraz.praca.gov.pl/StronaGlowna.aspx>

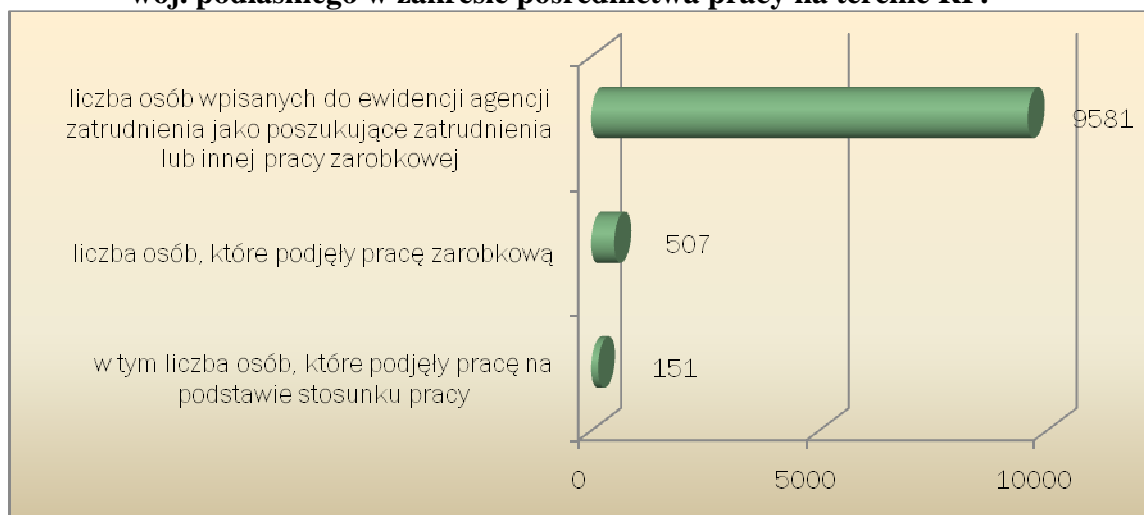
2.1. Pośrednictwo pracy na terenie RP

W woj. podlaskim w końcu 2010 roku funkcjonowało 18 agencji pośrednictwa pracy na terenie RP. Usługi pośrednictwa pracy polegają z jednej strony na udzielaniu pomocy osobom w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, a z drugiej pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych, a także na pozyskiwaniu i upowszechnianiu ofert pracy, udzielaniu pracodawcom informacji o kandydatach do pracy w związku ze zgłoszoną ofertą pracy, inicjowaniu i organizowaniu kontaktów osób poszukujących odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z pracodawcami oraz kierowaniu osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych (art. 18 pkt.1 ppkt. 1 Ustawy o promocji zatrudnienia).

Jak wynika z prowadzonej przez agencje ewidencji osób poszukujących zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, za ich pośrednictwem w 2010 roku pracy szukało 9581 osób, w tym 5524 kobiety (58%). W zdecydowanej większości były to osoby w wieku 25-50 lat (76%), 19% to były osoby młode do 25 roku życia, a 6% - powyżej 50 lat.

Spośród tych osób zatrudnienie lub inną pracę zarobkową podjęło jedynie 5,3% (507 osób). W większości była to praca dorywcza, gdyż jedynie w 1/3 przypadków był nawiązywany stosunek pracy, w pozostałych – umowy cywilnoprawne.

Wykres 2. Osoby korzystające z usług agencji zatrudnienia działających na terenie woj. podlaskiego w zakresie pośrednictwa pracy na terenie RP.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zbiorczej WUP

Kobiety częściej podejmowały pracę niż mężczyźni (odpowiednio: 5,9% kobiet poszukujących pracy i 4,4% mężczyzn), co wynikało w dużej mierze z charakteru ofert pracy w zawodach o dużym stopniu feminizacji. Jeśli chodzi o grupy wiekowe, najbardziej zdetermi-

**RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI AGENCJI ZATRUDNIENIA W ROKU 2010
NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO**

nowane w podejmowaniu zatrudnienia były osoby powyżej 50 roku życia - prawie 18% z nich podjęło pracę, następnie osoby młode do 25 roku życia – ok. 10%, i tylko 3% osób w wieku największej aktywności zawodowej, tj. w wieku 25-50 lat.

Tabela 1. Najliczniejsze grupy zawodów, w których podjęto zatrudnienie w wyniku pośrednictwa pracy agencji zatrudnienia na terenie RP w 2010r.

Nr grupy zaw.	Nazwa grupy elementarnej zawodu	Ogółem	w tym	
			kobiety	mężczyźni
	Ogółem, w tym:	507	327	180
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	110	109	1
4227	Ankieterzy	53	32	21
5311	Opiekunowie dziecięcy	50	50	-
9211	Robotnicy pomocniczy przy pracach polowych	31	3	28
9321	Pakowacze	21	5	16
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	18	18	-
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	15	6	9
4120	Sekretarki	13	10	3
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	12	7	5
3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	11	11	-
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	10	4	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zbiorczej WUP

W jakich zawodach najczęściej znajdowali pracę klienci agencji zatrudnienia pośredniczących na terenie RP? Najwyższy odsetek pracowników podejmował pracę w zawodach zaliczanych do grupy wielkiej 5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (43% - 219 osób). W tej grupie najwięcej osób podjęło zatrudnienie w charakterze pracowników domowej opieki osobistej (110 osób) i opiekunów dziecięcych (50 osób) – i były to praktycznie same kobiety oraz pracowników handlu: kasjerów i sprzedawców biletów (15 osób) i sprzedawców sklepowych (12 osób). Wyraźnie zaznaczył się też udział grupy 4. Pracownicy biurowi (19% - 96 osób), tj. osób podejmujących pracę głównie jako ankieterzy (53 osoby), sekretarki (13 osób) i pracownicy obsługi biurowej (19 osób). Również ta grupa pracowników była silnie sfeminizowana. Agencje zatrudnienia często pośredniczą również w poszukiwaniu pracowników przy pracach prostych. W 2010 roku na stanowiskach robotników niewykwalifikowanych (grupa 9. Pracownicy przy pracach prostych) pracę podjęło prawie 17% (84 osoby) korzystających z usług pośrednictwa pracy. Najczęstsze zawody w tej grupie to: robotnicy pomocniczy przy pracach polowych (31 osób) i pakowacze (21 osób) – głównie mężczyźni oraz pomoce domowe i sprzątaczk (19 osób) – kobiety. Natomiast 11% podejmujących pracę za pośrednictwem agencji zatrudnienia to grupa 2. Specjaliści (56 osób) i głównie byli to specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania (17 osób), specjaliści do spraw technologii

informatyczno-komunikacyjnych (13 osób) i inżynierowie (11 osób) oraz 1% osoby pełniące funkcje kierownicze (6 osób). W przypadku tych grup pracowników proporcje płci kształtowały się w zasadzie równomiernie, z niewielką przewagą kobiet.

2.2. Pośrednictwo do pracy za granicą

Kierowanie do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych za pośrednictwem agencji zatrudnienia odbywa się na podstawie pisemnej umowy zawieranej przez te agencje z osobami kierowanymi. Umowa ta powinna określać między innymi: pracodawcę zagranicznego, okres zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, rodzaj oraz warunki pracy i wynagrodzenia, świadczenia socjalne, warunki ubezpieczenia społecznego oraz od NNW, zakres odpowiedzialności cywilnej stron w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, koszty należne agencji zatrudnienia tytułu faktycznie poniesionych kosztów związanych ze skierowaniem do pracy za granicą, poniesione na: dojazd i powrót osoby skierowanej, wydania wizy, badania lekarskie, tłumaczenie dokumentów (innych kwot agencja pobierać nie może), informację o trybie i warunkach dopuszczania cudzoziemców do rynku pracy w państwie wykonywania pracy. Agencja zatrudnienia zawiera umowę również z pracodawcą zagranicznym, do którego zamierza kierować osoby do pracy za granicą, określającą m. in. liczbę miejsc pracy, okres zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, rodzaj oraz warunki pracy, zasady wynagradzania, świadczenia socjalne, zakres odpowiedzialności cywilnej stron w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy zawartej między pracownikiem a pracodawcą (art. 85 Ustawy o promocji zatrudnienia).

W 2010 roku 2 agencje zatrudnienia działające na terenie woj. podlaskiego skierowały do pracy za granicą łącznie 122 osoby, w tym 7 kobiet.

Poniższe zestawienie (Tabela 2) wskazuje wybrane zawody (branże), w których osoby podejmowały zatrudnienie w poszczególnych krajach:

- Niderlandy: ogółem 95 osób podjęło pracę,
- Niemcy: ogółem 27 osób zatrudniono, w tym 7 kobiet.

Tabela 2. Liczba osób, które podjęły pracę za granicą u pracodawców zagranicznych

Niderlandy		Niemcy	
elementarna grupa zawodowa	ogółem	elementarna grupa zawodowa	ogółem
Monterzy izolacji	31	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	1
Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	64	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	26
Razem:	95	Razem:	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zbiorczej WUP

Zatrudnienie za granicą miało charakter krótkookresowy: $\frac{1}{4}$ osób zatrudniona była na okres do 3 miesięcy, a $\frac{3}{4}$ osób skierowanych było na okres pracy od 3 do 12 miesięcy (75%).

Najwięcej osób kierowanych do pracy u pracodawców zagranicznych podjęło zatrudnienie w przemyśle (monterzy izolacji, monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków) oraz w rolnictwie. W zdecydowanej większości byli to mężczyźni.

2.3. Agencje pracy tymczasowej

Praca tymczasowa jest jedną z elastycznych form zatrudnienia. Świadczenie usług pracy tymczasowej polega na zatrudnianiu przez agencję pracowników tymczasowych i kierowaniu tych pracowników oraz osób nie będących pracownikami do wykonywania pracy tymczasowej na rzecz i pod kierownictwem pracodawcy użytkownika, a więc do wykonywania przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy (z wyjątkami) zadań o charakterze sezonowym, okresowym, doraźnym, których terminowe wykonanie przez pracowników zatrudnionych przez pracodawcę użytkownika nie byłoby możliwe, lub zadań, których wykonanie należy do obowiązków nieobecnego pracownika zatrudnionego przez pracodawcę użytkownika. Jak wspomniano wyżej, z pracy tymczasowej mogą korzystać pracodawcy użytkownicy. Pracodawcą użytkownikiem może być osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej bez względu na to, czy zatrudnia własnych pracowników czy też nie. Agencja pracy tymczasowej i pracodawca użytkownik zamierzający skorzystać z pracy tymczasowej wykonywanej przez pracowników tymczasowych lub osób nie będących pracownikami agencji, uzgadniają na piśmie: rodzaj pracy, która ma być powierzona,

**RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI AGENCJI ZATRUDNIENIA W ROKU 2010
NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO**

wymagania kwalifikacyjne konieczne do jej wykonywania oraz przewidywany okres wykonywania pracy i miejsce jej wykonywania⁴.

Z uzyskanych danych z informacji zbiorczej WUP z działalności agencji pracy tymczasowej wynika, że za ich pośrednictwem pracę w tej formie podjęło ogółem 326 osób, w tym 226 kobiet (69%). Wśród pracowników tymczasowych około 33%, czyli 109 osób było zatrudnionych w agencji zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na czas określony lub na czas wykonania określonej pracy. Pozostałych 67% (217) pracowników tymczasowych nie było pracownikami agencji i zostało skierowanych do pracy na podstawie umowy prawa cywilnego.

Wśród pracowników tymczasowych większość stanowiły osoby młode do 25 roku życia (56%), prawie 38% miało od 25 do 50 lat i jedynie 6% było powyżej 50 roku życia. Podjęmowane prace miały charakter krótkookresowy: 60% dotyczyło pracy na okres od 3 do 12 miesięcy, dalszych 37% - do 3 miesięcy, a tylko 3% na okres powyżej 12 miesięcy.

Z usług agencji pracy tymczasowej skorzystało łącznie 31 pracodawców użytkowników. W liczbie tej było 13 zagranicznych pracodawców użytkowników, działających na terenie Niemiec. Zatrudnieniem zostały objęte 23 osoby, które podjęły pracę w charakterze pracowników domowej opieki osobistej. W przeważającej części była to praca dla kobiet (19) i miała charakter krótkookresowy: na okres do 3 miesięcy zatrudniono 19 osób, a na okres od 3 do 12 miesięcy – 4 osoby.

Tabela 3. Zatrudnienie wg grup zawodów w wyniku świadczenia pracy tymczasowej w 2010 r.

Nr grupy zaw.	Nazwa grupy elementarnej zawodu	Ogółem	w tym	
			kobiety	mężczyźni
	Polska	303	203	100
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	25	23	2
8322	Kierowcy samochodów osobowych	6	0	6
4321	Magazynierzy i pokrewni	1	0	1
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	41	30	11
8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	63	29	34
5311	Opiekunowie dziecięcy	7	7	-
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	6	6	-
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1	-	1
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	12	12	-
9334	Układacze towarów na półkach	141	96	45
	Niemcy	23	23	-

⁴ Ustawa z dnia 9 lipca 2003r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz.U. z 2003r., Nr 166, poz. 1608)

**RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI AGENCJI ZATRUDNIENIA W ROKU 2010
NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO**

5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	23	23	-
------	-------------------------------------	----	----	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zbiorczej WUP

Pracownicy tymczasowi najczęściej byli zatrudniani w handlu. W 2010r. w zawodzie kasjera i sprzedawcy biletów pracę podjęło 25 osób, sprzedawcy – 13 osób i aż 141 osób w charakterze układaczy towarów na półkach. Duża grupa znalazła też zatrudnienie w przemyśle. W zawodzie montera sprzętu elektrycznego pracę podjęły 63 osoby, a w zawodzie masażera/robotnika w przetwórstwie ryb i pokrewnych – 41 osób.

Ogólna liczba godzin przepracowanych w 2010 roku przez osoby skierowane za pośrednictwem agencji zatrudnienia do wykonywania pracy tymczasowej wynosiła 225.544, z czego 72% (162.151 godz.) to godziny przepracowane przez osoby skierowane na podstawie umowy o pracę na czas określony i umowy o pracę na czas wykonania określonej pracy, zaś 28% (63.393 godz.) to godziny przepracowane przez osoby niebędące pracownikami agencji zatrudnienia, skierowane na podstawie umowy prawa cywilnego.

2.4 Doradztwo personalne

W woj. podlaskim doradztwem personalnym świadczonym na rzecz pracodawców zajmowało się w 2010 roku 10 agencji zatrudnienia. Usługi z tego zakresu polegają w szczególności na prowadzeniu analizy zatrudnienia u pracodawców, określaniu kwalifikacji pracowników i ich predyspozycji oraz innych cech niezbędnych do wykonywania określonej pracy, wskazywaniu źródeł i metod pozyskania kandydatów na określone stanowiska pracy, a także weryfikacji kandydatów pod względem oczekiwanych kwalifikacji i predyspozycji (art. 18 pkt.1 ppkt. 2 Ustawy o promocji zatrudnienia).

W 2010 roku pracodawcy korzystali z następujących usług związanych z doradztwem personalnym świadczonym przez agencje:

1. w zakresie weryfikacji kandydatów pod względem oczekiwanych kwalifikacji i predyspozycji, z zastosowaniem narzędzi i metod psychologicznych – 309 pracodawców,
2. w zakresie wskazywania źródeł i metod pozyskiwania kandydatów na określone stanowiska pracy – 134 pracodawców,
3. w zakresie prowadzenia analizy zatrudnienia, określania kwalifikacji pracowników i ich predyspozycji oraz innych cech niezbędnych do wykonywania określonej pracy – 14 pracodawców.

2.5. Agencje poradnictwa zawodowego

W końcu 2010 roku na terenie woj. podlaskiego funkcjonowało 12 agencji prowadzących działalność w zakresie poradnictwa zawodowego. Świadczyły one swoje usługi klientom indywidualnym (poszukującym pracy i pracownikom), udzielając im:

- pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia – w 2010 roku skorzystało z niej 1671 osób,
- informacji niezbędnych do podejmowania decyzji zawodowych, w szczególności o zawodach, rynku pracy oraz możliwościach szkolenia i kształcenia – 1997 osób,
- grupowych porad zawodowych, zajęć aktywizujących w zakresie pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy - 1379 osób oraz pracodawcom
- udzielając pomocy w doborze kandydatów do pracy, w szczególności udzielając informacji i świadcząc usługi doradztwa w tym zakresie – 425 pracodawców.

Tabela 4. Osoby korzystające z poradnictwa zawodowego świadczonego przez agencje zatrudnienia w 2010 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	w tym kobiety	Z liczby ogółem osoby		
				do 25 roku życia	25-50 lat	powyżej 50 roku życia
1	Osoby korzystające z pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia	1671	1016	414	1048	209
2	Osoby korzystające z informacji niezbędnych do podejmowania decyzji zawodowych w szczególności o zawodach, rynku pracy oraz możliwościach szkolenia i kształcenia	1997	1280	582	1091	324
3	Osoby korzystające z grupowych porad zawodowych, zajęć aktywizacyjnych w zakresie pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy	1379	929	561	661	157
Woj. podlaskie razem		5047	3225	1557	2800	690

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zbiorczej WUP

Najliczniejszą grupę osób korzystających z pomocy agencji zatrudnienia w zakresie usług poradnictwa zawodowego stanowiły osoby w przedziale wiekowym między 25 a 50 rokiem życia (2800 – 55%) oraz osoby do 25 roku życia (1557 – 31%). Najmniej z pomocy skorzystały osoby powyżej 50 roku życia (690 – 14%). W przeważającej części były to kobiety (64%).

3. Działalność agencji zatrudnienia – wyniki badania ankietowego

3.1. Charakterystyka badanych podmiotów

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone wśród agencji zatrudnienia działających na terenie województwa podlaskiego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku na początku 2011 roku. Głównym założeniem badania było uzyskanie informacji na temat działalności agencji zatrudnienia na podlaskim rynku pracy w roku 2010 pod kątem usprawnienia i zwiększenia efektywności działań w zakresie współpracy między urzędami pracy a agencjami zatrudnienia. Wyniki badania posłużą do dokładnego, wynikającego z potrzeb badanych podmiotów, określenia obszarów współpracy. Obowiązek współpracy publicznych służb zatrudnienia z partnerami społecznymi w zakresie rynku pracy wynika bezpośrednio z art. 21 ustawy o promocji zatrudnienia, który zawiera m. in. zapis dotyczący „(...)uzupełniania i rozszerzania oferty usług publicznych służb zatrudnienia przez partnerów społecznych i agencje zatrudnienia”.

Badanie zrealizowano metodą PAPI, ankiety rozesłano drogą pocztową do wszystkich podmiotów (na początku 2011 roku było to już 30 aktywnych agencji). Wypełnione kwestionariusze otrzymano z 15 agencji zatrudnienia, 2 agencje wyraźnie odmówiły udziału w badaniu, a z pozostałych 13 nie otrzymano żadnej odpowiedzi, mimo telefonicznego przypomnienia.

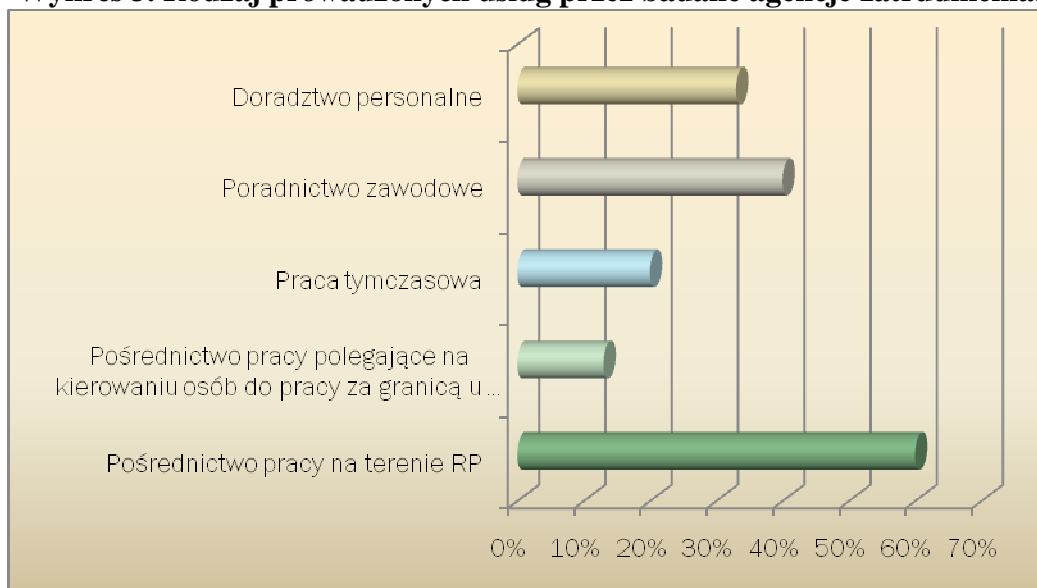
Z przeprowadzonego badania ankietowego na temat działalności agencji wynika, iż świadczenie usług z zakresu agencji zatrudnienia nie jest jedynym obszarem działalności danych jednostek. Aż 74% działających agencji zatrudnienia w województwie podlaskim wykazało, iż jest to jeden z kilku równorzędnych obszarów ich aktywności. Dla 13% podmiotów działalność agencji zatrudnienia stanowi główny obszar aktywności. Jednakże żadna z agencji zatrudnienia nie wykazała, iż zakres usług w ramach danej działalności jest jedynym obszarem aktywności danego podmiotu. Prawdopodobnie podmioty rejestrujące się jako agencje zatrudnienia w swym pierwotnym założeniu miały szerszy zakres swej działalności.

Agencje zatrudnienia powinny posiadać lokal przeznaczony na biuro agencji zatrudnienia odpowiednio wyposażony i zapewniający poufność prowadzonych rozmów. Badane

podmioty dysponują odpowiednią bazą lokalową do prowadzenia działalności, bowiem aż 60% z nich posiada własne lokale, 40% wynajmuje lokal.

Najczęściej notowanym rodzajem usług prowadzonych przez badane agencje zatrudnienia jest pośrednictwo pracy na terenie RP (60%). Kolejne to: poradnictwo zawodowe (40%) i doradztwo personalne (33%). Najmniej popularną zaś okazała się usługa pracy tymczasowej (20%) oraz pośrednictwo pracy polegające na kierowaniu osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych (13%).

Wykres 3. Rodzaj prowadzonych usług przez badane agencje zatrudnienia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wśród uczestniczących w badaniu agencji zatrudnienia wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych posiadało 53% (8 podmiotów). Jednostki, które znajdują się w ewidencji RIS, są określane jako podmioty prowadzące edukację pozaszkolną. W oparciu o wspomnianą wcześniej ustawę o promocji zatrudniania i instytucji rynku pracy „instytucja szkoleniowa oferująca szkolenie dla bezrobotnych i poszukujących pracy może uzyskać zlecenie finansowania ze środków publicznych na prowadzenie tych szkoleń po wpisie do rejestru instytucji szkoleniowych prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej” (art.20 ust.1). W wyniku rozszerzenia działalności agencji zatrudnienia w kierunku świadczenia usług szkoleniowych, dane podmioty oferują szerszy wachlarz usług służący aktywizacji zawodowej bezrobotnych.

Agencjom zatrudnienia zadano pytanie, czy korzystały w ramach swojej działalności z dofinansowania ze środków publicznych lub unijnych. Jedynie 40% badanych podmiotów

wskazało, iż skorzystało z dostępnych funduszy unijnych i środków publicznych. Najczęściej ubiegały się one o środki w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Pracy, grantów Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. Przyznane środki zostały wykorzystane na rozwój akademickich biur karier, rozpoczęcie działalności gospodarczej, organizację szkoleń oraz na doradztwo zawodowe, prawne, psychologiczne. Wartość tych środków nie przekraczała średnio 50 tys. zł.

3.2. Współpraca z urzędami pracy

Agencje zatrudnienia działające na terenie woj. podlaskiego chętnie nawiązują współpracę z publicznymi służbami zatrudnienia. Z nadesłanych informacji wynika, iż 53% badanych agencji zatrudnienia współpracowało z powiatowymi urzędami pracy, zaś z Wojewódzkim Urzędem Pracy taką formę współdziałania przyjęło 60% agencji objętych badaniem. 27% podmiotów współpracowało z publicznymi służbami zatrudnienia sporadycznie, a 10% regularnie.

Podjęmowane działania najczęściej przybierały formę wspólnej organizacji różnego rodzaju przedsięwzięć, m.in. targów pracy, szkoleń i konferencji, współpracy przy realizacji projektów w zakresie rekrutacji grupy bezrobotnych. Natomiast w zakresie pośrednictwa pracy współpraca polegała na pozyskiwaniu/wymianie kandydatów do pracy, dostarczaniu przez PUP ofert pracy, rozpowszechnieniu informacji o wolnych miejscach pracy, jak również o organizacji staży, przygotowania zawodowego.

Tabela 5. Rodzaj współpracy agencji zatrudnienia a urzędami pracy.

	Współpraca	Konkurencja	Ani konkurencja, ani współpraca
Odpowiedzi	80%	0%	20%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

80% agencji zatrudnienia wykazało, iż główna forma działania między jednostkami przybierała kształt wspólnej kooperacji, zaś 20% nie potrafiło określić, czy występuje współpraca czy konkurencja. Żaden podmiot nie wskazał, że istnieje między dwoma rodzajami instytucji konkurencja.

Tabela 6. Ocena współpracy agencji zatrudnienia z urzędami pracy.

	Powiatowe urzędy pracy			Wojewódzki Urząd Pracy		
	dobrze	źle	brak odp	dobrze	źle	brak odp
Odpowiedzi	67%	7%	26%	73%	0%	27%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

2/3 respondentów (67%) pozytywnie oceniło współpracę z powiatowymi urzędami pracy. Ocena współpracy badanych podmiotów z Wojewódzkim Urzędem Pracy była także pozytywna - 73% badanych jednostek oceniło ją jako dobrą. Współpraca obejmowała udział w targach pracy, uczestnictwo w seminariach i konferencjach Wojewódzkiego Urzędu Pracy, doradztwo zawodowe, prowadzenie warsztatów ze studentami, realizację badań w ramach Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych, pozyskiwanie środków z EFS na projekt oraz jego realizację.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy daje możliwość zlecenia przez publiczne służby zatrudnienia innym podmiotom realizacji usług rynku pracy, w ramach posiadanych środków (art.24).

Zapytano badane podmioty, jakiego rodzaju usługi zleczone przez urzędy pracy były przez nie realizowane. Do podstawowych zleceń, które były wyznaczane przez urzędy pracy i realizowane przez agencje zatrudnienia należały przede wszystkim szkolenia (33%), poradnictwo zawodowe (13%), pośrednictwo pracy (7%), pomoc w efektywnym poszukiwaniu pracy (7%).

Tabela 7. Usługi zleczone przez urzędy pracy realizowane przez agencje zatrudnienia.

	Szkolenia	Pośrednictwo pracy	Pomoc w efektywnym poszukiwaniu pracy	Poradnictwo zawodowe	Inne	Brak odp
Odpowiedzi	33%	7%	7%	13%	7%	33%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Przedmiotem zainteresowania autorów badania były również czynniki wpływające na podejmowanie bądź nie- przez agencje zatrudnienia współpracy z urzędami pracy.

Jako podstawowe czynniki zachęcające agencje zatrudnienia do współpracy w tym zakresie wskazywane były przede wszystkim: dostęp do bazy danych osób bezrobotnych (53%)

oraz możliwość uzyskania wsparcia finansowego (73%), m.in. finansowania szkoleń osób zgodnie z zapotrzebowaniem pracodawcy (53%), sfinansowania dojazdu do pracodawcy, otrzymania dotacji na działalność gospodarczą czy środków na staże. 33% badanych podmiotów przywołało pozytywne doświadczenie z dotychczasowej współpracy oraz łatwość, dostępność do danych i usług, co potwierdza ogólną pozytywną ocenę tejże współpracy.

Natomiast po stronie czynników, które zniechęcają agencje zatrudnienia do podejmowania współpracy z urzędami pracy, badane podmioty wymieniały brak wypracowanych form współpracy między urzędami pracy a agencjami zatrudnienia (33%), niskie kwalifikacje osób zarejestrowanych w urzędach pracy (27%), procedury związane z uczestnictwem w przetargach i konkursach (20%) oraz zbyt długie oczekiwanie na znalezienie przez urząd pracy odpowiedniego kandydata (20%). Pojedyncze wskazania dotyczyły też braku chęci współpracy ze strony urzędów pracy oraz braku otwarcia na innowacyjne rozwiązania, np. możliwości wypełniania i przesyłania wniosków aplikacyjnych/sprawozdań w formie elektronicznej.

Z przeprowadzonego badania wynika, iż dla 27% agencji zatrudnienia wspólna współpraca jest niezbędna, zaś dla 73% jest przydatna. Żadna nie wykazała, że taka forma kooperacji jest niepotrzebna.

W badaniu zadano też pytanie, czy agencje zatrudnienia są zainteresowane współpracą z urzędami pracy w przyszłości. Wszystkie podmioty wykazały zasadność i chęć dalszej współpracy. Odpowiadając na pytanie „Jakimi formami współpracy z urzędem pracy są Państwo zainteresowani?”, agencje wskazały przede wszystkim na możliwość przekazywania przez urząd dotacji z EFS (67%) oraz wyraziły chęć przyjmowania na staż zawodowy osób skierowanych przez urząd pracy (60%). Kolejnymi ważnymi elementami współdziałania, z punktu widzenia agencji zatrudnienia, jest realizowanie przez agencje zatrudnienia usług szkoleniowych zlecanych przez urzędy pracy (47%) oraz przekazywanie przez urzędy pracy danych na temat zarejestrowanych osób bezrobotnych i poszukujących pracy (47%).

Tabela 8. Preferowane przez agencje zatrudnienia formy współpracy z urzędami pracy.

<i>Formy współpracy</i>	<i>% odpowiedzi*)</i>
• przekazywanie przez urząd dotacji z EFS	67%
• możliwości finansowania ze środków Funduszu Pracy	33%
• przekazywanie urzędowi pracy ofert, które urząd przedstawiałby osobom bezrobotnym i poszukującym pracy	33%
• przekazywanie przez urząd danych zarejestrowanych osób bezrobotnych i poszukujących pracy	47%
• realizowanie przez agencję zatrudnienia usług szkoleniowych, zlecanych przez urząd	47%

**RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI AGENCJI ZATRUDNIENIA W ROKU 2010
NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO**

• realizowanie przez agencję usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, zleczanych przez urząd	40%
• realizacja projektu partnerskiego na rzecz aktywizacji bezrobotnych i poszukujących pracy,	40%
• wspólne organizowanie targów lub giełd pracy	33%
• przyjmowanie na staż zawodowy osoby skierowanej przez urząd pracy	60%

*) odpowiedzi nie sumują się do 100%, można było wskazać kilka odpowiedzi.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Dodatkowo poza niniejszym badaniem Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku zwrócił się z zapytaniem do agencji zatrudnienia, czy byłyby zainteresowane podjęciem współpracy z powiatowym urzędem pracy, a co za tym idzie przygotowane organizacyjnie do świadczenia usług polegających na wsparciu osób bezrobotnych z grup tzw. szczególnego ryzyka, najtrudniejszych do zaktywizowania (m.in. długotrwale bezrobotnych, bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego, osób starszych, niepełnosprawnych). Z zapytanych 30 agencji odpowiedzi udzieliło 18 podmiotów, spośród których 13 jednostek (43%) potwierdziło swoje zainteresowanie i gotowość podjęcia tejże współpracy, 5 jednostek odpowiedziało, iż z różnych względów (kadrowych, organizacyjnych, brak możliwości świadczenia usług w szerszym zakresie) nie są gotowe bądź zainteresowane takową współpracą.

4. Podsumowanie i wnioski

Z danych rejestru agencji zatrudnienia wynika, że na koniec 2010 r. funkcjonowały w woj. podlaskim 34 agencje zatrudnienia. 18 agencji zatrudnienia świadczyło usługi pośrednictwa pracy na terenie Polski (53% ogólnego stanu agencji zatrudnienia), 2 agencje kierowały do pracy za granicą (6%), 7 agencji świadczyło usługi z zakresu pracy tymczasowej (21%), 10 agencji zatrudnienia realizowało doradztwo personalne (29%) oraz 12 agencji prowadziło usługi poradnictwa zawodowego (35%).

Ogólna liczba osób, które podjęły w 2010 roku pracę za pośrednictwem agencji zatrudnienia (w zakresie usług pośrednictwa pracy oraz pracy tymczasowej) wyniosła łącznie 955. Spośród nich 810 osób otrzymało pracę na terenie kraju, a 145 podjęło pracę za granicą.

W 2010r. agencje zatrudnienia skierowały do pracy tymczasowej 326 pracowników tymczasowych. Pracownicy kierowani do pracy w kraju przez agencje zatrudnienia podejmowali zatrudnienie w zawodach należących do czterech grup zawodów: pracowników usług osobistych i sprzedawców, pracowników biurowych, robotników przemysłowych oraz pra-

owników przy pracach prostych. Za granicą podejmowano pracę w przemyśle, rolnictwie oraz w usługach (w charakterze domowej opieki osobistej oraz pomocy i sprzątaczek).

W 2010r. w woj. podlaskim działało 12 agencji świadczących usługi z zakresu poradnictwa zawodowego. Usługi te były kierowane zarówno do pracodawców, jak i pracobiorców i skorzystało z nich 5047 osób i 425 pracodawców.

Z kolei z usług doradztwa personalnego świadczonych przez 10 agencji w 2010 r. skorzystało 457 pracodawców. Największą popularnością cieszyła się usługa w zakresie weryfikacji kandydatów pod względem oczekiwanych kwalifikacji i predyspozycji, z zastosowaniem narzędzi i metod psychologicznych – skorzystało z niej 309 pracodawców.

Z badania ankietowego, w którym wzięło udział 15 z 30 funkcjonujących na terenie woj. podlaskiego agencji zatrudnienia wynika, że świadczenie przez nie usług z tego zakresu było najczęściej jednym z wielu obszarów ich aktywności. Ponad połowa badanych agencji (8) posiadała wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych i prowadziła jednocześnie działalność szkoleniową.

Głównym rodzajem usług prowadzonych przez podlaskie agencje było pośrednictwo pracy na terenie RP, najczęściej uzupełnione o usługi poradnictwa zawodowego lub/i doradztwa zawodowego. Najmniej agencji oferowało usługi pracy tymczasowej i pośrednictwa do pracy za granicą. Badane podmioty zazwyczaj łączyły różne rodzaje usług, co świadczy o profesjonalizmie i kompleksowości ich działań.

Podlaskie agencje zatrudnienia są skłonne do podejmowania współpracy z publicznymi służbami zatrudnienia. Ponad połowa badanych podmiotów współpracowała już z powiatowymi urzędami pracy, a aż 60% z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Białymstoku. Agencje pozytywnie oceniają wspólne działania i kontakty już nawiązane, podkreślając przy tym, iż funkcjonują na zasadzie kooperacji, a nie konkurencji. Wskazują też na przydatność tej współpracy w realizacji swoich usług oraz deklarują chęć kontynuowania wspólnych przedsięwzięć w przyszłości.

Publiczne służby zatrudnienia mają ustawową możliwość zlecenia innym podmiotom realizacji usług rynku pracy. Jak wynika z przeprowadzonego badania, podlaskie agencje w ramach swojej działalności już realizowały takie zleczone usługi. Były to usługi szkoleniowe, usługi poradnictwa zawodowego oraz pomoc w aktywnym i efektywnym poszukiwaniu pracy.

Badane podmioty wyraziły żywe zainteresowanie dalszą współpracą z urzędami pracy w przyszłości i to zarówno na zasadzie realizacji usług zleconych, jak i podejmowania wspólnych przedsięwzięć. Agencje zadeklarowały chęć i gotowość organizacyjno-kadrową do za-

cieśnienia tej współpracy i świadczenia usług polegających na wsparciu osób bezrobotnych z grup tzw. szczególnego ryzyka, najtrudniejszych do zaktywizowania.

Aktywność agencji zatrudnienia posiadających dobre rozpoznanie rynku pracy, w tym liczne kontakty z pracodawcami, stanowi cenne uzupełnienie działań realizowanych przez publiczne służby zatrudnienia. Stwarza bowiem bezrobotnym oraz osobom poszukującym pracy dodatkowe możliwości jej znalezienia, nie tylko w kraju, ale i za granicą.

Obowiązujące przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy umożliwiają nawiązywanie współpracy pomiędzy powiatowymi urzędami pracy i agencjami zatrudnienia w zakresie realizacji polityki rynku pracy. Zarówno możliwość zlecania agencjom zatrudnienia realizacji usług rynku pracy (art. 24 ustawy), jak i możliwość zawierania z agencjami zatrudnienia umów na doprowadzenie do zatrudnienia skierowanego bezrobotnego będącego w szczególnej sytuacji na rynku pracy (obowiązujący od dnia 1.02.2009 r. art. 61b ww. ustawy) – dają szansę na lepszą obsługę rynku pracy, ale też umożliwią rozszerzenie spektrum działalności samych agencji. Będą one już nie tylko wspierać pracodawców i wybrane grupy pracowników, ale podejmą usługi skierowane na aktywizację osób bezrobotnych będących w trudnej sytuacji na rynku pracy.

Publiczne czy prywatne organy zatrudniania działające w ramach polityki rynku pracy są istotne i ważne dla funkcjonowania rynku pracy. Każda instytucja, która zwiększa szanse na zatrudnienie osób bezrobotnych, jest cenną inwestycją zarówno ekonomiczną, jak i społeczną.

Opracowanie:

Beata Klim

Marzanna Wasilewska

Wydział Badań i Analiz

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku